

ΣΚΙΤΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

ΑΥΤΟΜΑΤΑ

QΠΟΥ στραφῶ, βλέπω μίαν αὐτόματον μηχανήν. Εἰς τὰ σιδερένια αὐτὰ κουτιά δίδεις μίαν δεκάραν καὶ σοῦ δίνουν σοκολάτα, σιγαρέττα ἢ καραμέλλες τοῦ γάλακτος. Ἄλλοτε σοῦ προλέγουν τὴν τύχην. Ἄλλοτε εἶνε παιγνίδι ἁπλοῦν, ληστρικώτατον δέ, διότι δεκάραν πρὸς δεκάραν δύνασαι νὰ χάσης ἓνα τάλληρο, ἔαν θυμώσης—τὰ μηχανήματα εἶνε εὐφυνέστερα τῶν ἀνθρώπων—καὶ νὰ κερδίζουν αἰωνίως αὐτά. Εἰς διάφορα μικροκαταστήματα, ὅπου αἱ παγίδες αὐταὶ εἶνε στημέναι, βλέπω ἀνθρώπους χάνοντας καὶ ὀργισμένους. Ἀποροῦν διατί δὲν κερδίζουν! Ἄλλ' ἂν ἐπρόκειτο νὰ κερδίζουν αὐτοί, τί θὰ ἐκέρδιζεν ὁ ἔξυπνος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος τὰ ἔστησεν ἐκεῖ ὑπολογίσας εἰς τὴν μωρίαν τοῦ κόσμου;

Εἶνε μερικὰ καταστήματα ἀναψυκτικῶν πλησίον τῶν βουλευμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν ὑπηρετάς. Λειτουργοῦν μόνον μὲ αὐτόματα. Ὁ πελάτης βάζει τὴν δεκάραν του εἰς τὴν μηχανήν τοῦ σάντουιτς, τῆς μπύρας ἢ τοῦ καφέ καὶ τὸ μηχανήμα τὸν σερβίρει. Ἄν καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἔγινε διὰ νὰ τέρπη τοὺς ἐπαρχιώτας, ἐν τούτοις ἔχει μεγαλεῖον ἐκεῖνος ὁ σκεπτόμενος σίδηρος, εἰς τὸν ὁποῖον

μία δεκάρα ἐνεργεῖ ὥς νοῦς. Ἄρα γε δὲν θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ ὅπου θὰ μᾶς ὑπηρετῇ μία μηχανή; Οἱ ἄνθρωποι δαπανοῦν τὰ δύο τρίτα τῆς ζωῆς των, διὰ νὰ κάμνουν μόνοι των ὅλα τὰ μικρὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἀναλάβῃ κάποιον αὐτόματον, μία μηχανὴ σερβίρουσα ἐγκαίρως ὅ,τι χρειάζομεθα, ταχύτερα καὶ ὀλιγότερον ἡλιθία τοῦ ὑπηρετοῦ.

Πρὸς τὸ παρὸν ὑπάρχουν ὑπηρεσίαι, ὅπου τὸ αὐτόματον κατέστησε περιττὸν τὸν ἄνθρωπον, ὅπως εἰς τοὺς σταθμοὺς τῶν εὐρωπαϊκῶν σιδηροδρόμων, τὸ ὁποῖον μοιράζει εἰσιτήρια διὰ νὰ περάσῃ ὁ ἐπιβάτης πλησίον τῶν τραίνων. Μήπως τὸ ταξιμέτρ τῶν παρισινῶν ἁμαξῶν, τὸ ὁποῖον σοῦ δεικνύει τί θὰ πληρώσῃς διὰ τὴν κοῦρσαν, τί ἄλλο εἶνε παρὰ ἡ Ἀστυνομία καὶ ὁ Νόμος ὑπὸ μορφήν μηχανῆς; Ἐὰν ἡ δημοσία ὑπηρεσία περιφρονῇ ἀκόμη τὸ αὐτόματον, τὸ κάμνει διότι ἔχει συμφέρον νὰ μισθοδοτήσῃ ἀνθρώπους. Ἐν τούτοις δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος, οὔτε αὐτὸς ὁ Φωκίων, καυχώμενος ὅτι ὥς εἰσπράκτωρ ἢ λογιστὴς θὰ εἶνε τιμιώτερος ἀπὸ αὐτόματον.

Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε πόσοι τεμπέληδες ζοῦν ἀπὸ τὰ ἰδιωτικὰ αὐτόματα, τὰ φτημένα εἰς τὰ καταστήματα, εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα, εἰς τοὺς σταθμούς, ἀκόμη καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δημοσίους χοροὺς τῶν Παρισίων, ὅπως τὸ Μπυλλιὲ καὶ τὸ Ταμπαρέν. Ἐνας ὅμιλος εὐθύμων ἀνθρώπων ἐὰν περάσῃ, ἀφίνει πολλάκις δέκα φράγκα εἰς τὸ αὐτόματον, ζυγίζομενος, παίζων, ἢ ζητῶν προφητείας. Ἡ ἀνοησία τῶν ἀνθρώπων εἶνε κεφάλαιον, καὶ οἱ ἔξυπνοὶ ἐπιχειρηματίαι δὲν θὰ ἦσαν ἔξυπνοὶ, ἐὰν τὸ ἄφιναν νεκρόν. Ἄν ὁ ἄνθρωπος ἦτο μόνον λογικὸν ζῶον καὶ δὲν ἦτο καὶ ζῶον, θὰ εἶχαν πλημμυρήσει αἱ πόλεις ἀπὸ αὐτόματα; Θὰ ἐκέρδιζαν τὰ αὐτόματα; Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ πράγματα ἔχουν ἄλλως, διὰ τοῦτο τὸ μηχανήμα ἔχει τὴν ἐπιγραφὴν: «Δέκα λεπτά θὰ ρίξῃς καὶ θὰ ἰδῇς τὴν ὥραίαν κόρην, τὴν ὁποίαν θὰ συζευχθῇς». Περνᾷ ὁ διαβάτης καὶ ρίχνει τὴν δεκάρα του, εἶνε δὲ ἡλικίας 60 ἐτῶν!...

Ἄλλ' αὐτὸ δὲν εἶνε τὸ πᾶν. Ἐφευρέθησαν εἰς Παρισίους αὐτόματα ὄργανέττα, περιφερόμενα ἀπὸ ζητιάνους καὶ ἐνεργοῦντα ὡς ἐξῆς: Ὁ ζητιάνος τοποθετεῖ τὸ ὄργανέττο εἰς μίαν πόρτα καὶ κρύβεται. Τὸ μηχανήμα ἀρχίζει νὰ παίζει φρικωδῶς. Ὁ οἰκοδεσπότης κατεβαίνει μὲ τὸ ξύλο διὰ νὰ διώξη τὸν μουσικόν, ὁπότε βλέπει τὸ μηχανήμα, τὸ ὁποῖον παίζει, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἐπιγραφὴν: «Μόλις τοῦ ρίξετε μία δεκάρα, παύει».

Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΝΕΑΝΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Φ Ε Υ Γ Ε Ι Σ

ΗΛΘΕΣ — καὶ μοῦ χάρισε· φεύγεις — καὶ μοῦ παίρνεις,
καὶ τὴν ψυχὴ μου σκλάβα σου μαζί σου πάντα σέρνεις.
Ἔρχεσαι — γύρω κάποιο φῶς καὶ κάποιο μῦθο χύνεις·
Φεύγεις — καὶ κάποιο μέσα μου ὥραϊο κόσμο σβύνεις.

Τ' ἄνθη, θαρρῶ, μοσχοβολοῦν πλιὸ ἔμμορφα σιμά σου,
καὶ καὶ χάνει ἡ Ζωὴ στὰ μάτια μου μακρὰ σου.
Σιμά σου, ὅλα χαίρονται κι' ὥραϊα μοῦ μιλοῦν·
Φεύγεις — κι' ὅλα βουβαίνονται, χλωμιάζουν, ξεψυχοῦν·

Σὰν μάγισσα παραμυθιοῦ, ἢ φεύγεις ἢ προβαίνεις,
κόσμο γκρεμίζεις μέσα μου καὶ κόσμο ἀνασταίνεις.
Μὲ κάποιο μαγικὸ κλειδὶ μιὰ τὴ Ζωὴ μοῦ ἀνοίγεις,
μὲ κάποιο μαγικὸ κλειδὶ πάλι τὴν κλεῖς σὰν φύγης.

Ἐμπρὸς σου ἡ Φύσις, λές, γελᾷ, γλνκὸ τραγοῦδι λέει
σὰν λείψης, ἄχ! μοῦ φαίνεται σὰν νὰ πονῇ καὶ κλαίῃ.

Ἀχ, ὅλα κλαῖνε καὶ πονοῦν σὰν λείψης μακρὰ μου,
κι' ὅλα, σὰν ἔλθης, ξαναζοῦν καὶ λάμπουν 'ς τὴ καρδιά μου.

ΚΩΝ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ